

Minél teljesebben váljon ismertté 2023.11.03.

Szerző Administrator
2023. november 09.
Utolsó frissítés 2023. november 09.

A „málenkij robot” romániai változatai Erdélyben„ Azt mondták, csak néhány napi munka...” – A „málenkij robot” romániai változatai Erdélyben címmel tartottak történetészkonferenciát pénteken Sepsiszentgyörgyön a Székely Nemzeti Múzeum Bartók-termében, a Benkő Levente és Papp Annamária által alapított Historikus Egyesület, a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Köre, valamint a Volt Politikai Foglyok Kovászna Megyei Szervezete közös szervezésében. A bemutatott anyagokból jövőre konferenciakötetet állítanak össze. Benkő Levente megnyitja a konferenciát. Fotó: Albert Levente

A fő szervező Benkő Levente, baróti származású, Magyarvistán élő történész, szerkesztő, a Historikus Egyesület elnöke elmondta, a rendezvény elsődleges célja, hogy megpróbálja összegezni a témában eddig Erdélyben, de kiemelten Székelyföldön elvégzett összefoglaló, illetve helytörténeti kutatásokat. Nem kevésbé fontos cél, hogy lehetőséget teremtsen a székelyföldi kutatóknak eddigi eredményeik bemutatására, ezáltal is arra ösztönözve őket, hogy mindennapi munkájuk mellett is folytassák az emlékek, a további adalékok gyűjtését, mentését. Ezért is szervezték Sepsiszentgyörgyön a konferenciát. Az is a célok közé tartozik, hogy felkeltsék az érdeklődést, hátha akadnának még, akik bekapcsolódnának a történetek minél teljesebb és minél szélesebb körű feltárásába. Az alkalom arra is lehetőséget nyújt, hogy az eddigi kutatások eredményeinek és tapasztalatainak hasznosítását is megvizsgálják. A konferenciát köszöntötte Tamás Sándor, Kovászna Megye Tanácsának elnöke, aki hangsúlyozta, fontos, hogy figyelmet fordítsunk történelmünk sötétebb időszakaira, hogy soha többé ne ismétlődhessenek meg. A megyei önkormányzat támogat minden olyan kezdeményezést, ahol lehetőséget biztosítanak a szakmai találkozásokra és az új kutatási eredmények bemutatására, mert ezek teszik láthatóvá és kerekébbé az egész történetet. Az egybegyűlteket köszöntötte Matkovits-Kretz Eleonóra, a Pécs-Baranyai Németek Nemzetiségi Körének elnöke is.

A konferencián Nagy József gyergyóremetei hadtörténész a második világháború székelyföldi hadi eseményeit elevenítette fel a kollektív emlékezet tükrében, elsősorban az 1944. augusztus 26-a és október 8-a közötti időszakban fogságba esettek elbeszélései alapján. Sebestyén István Elemér zetelaki történész a front átvonulásának udvarhelyszéki következményeiről szólt. Takács Enikő székelykeresztúri történész, tanár összehasonlította a második bécsi döntés után Fiafalva és Alsóboldogfalva között meghúzott határ négy évre kivetült következményeit a két falu lakóinak életében. Gál Mária történész arra mutatott rá, hogyan él a csíkszentkirályi volt hadifoglyok emlékezetében a honvédelet, fogolysors. A gyűjtött anyagból könyv is született. Préda Barna Zalánpaták hőseinek emlékét idézte fel. Benkő Levente előadásában összehasonlította az állami, civil és egyházi levéltári forrásokban található adatokat, valamint az oral history, az elbeszélések által gyűjtötteket. Következtetése az, hogy egyetlen összeírás sem teljes, ezért nagyon fontos összevetni több forrást minden településre, térségre.

- A műhelybeszélgetés résztvevői. Fotó: Ungvári Barna András A konferencia egyik célja az is volt, hogy hogyan sikerül továbbítani a történetek a nagyközönség és az ifjúság felé. A műhelybeszélgetés moderátora Papp Annamária volt Murádin János Kristóf történész (Sapientia EMTE, Kolozsvár) az utóbbi időben végzett kutatásairól adott számot és örömet fejezte ki, hogy az elmúlt hónapban bemutatott kötetét felesége M.Lovász Noémi képzőművész rajzai díszítik. M.Lovász Noémi arról értekezett, hogy rajzaiban hogyan sikerült ötvözni a foglyotáborokban átélt szenvedéseket és a hozzátartozók megpróbáltatásait.

Balahó Zoltán történész és Baják László főmuzeológus a Pokol Bugyrai, Málenkij Robot-kényszermunka a Szovjetunióban nevű, a budapesti Magyar Nemzeti Múzeum által a Magyar Államvasutak egykori légvédelmi óvóhelyén és vezetési pontján 2017-ben létrehozott kiállítás és emlékmű hiánypótló szerepét hangsúlyozták, megemlítve, hogy milyen döbbenetes hatás gyakorol az általános iskolás, középiskolás vagy egyetemista csoportokra is.

Matkovits-Kretz Eleonóra, a Pécs-Baranyai Németek Nemzetiségi Körének elnöke, a civil szervezetek lehetőségeit taglalta, hogyan, milyen eszközökkel tudják szolgálni, hogy minél többen tudomást szerezzenek az akkori szörnyűségekről. Ahogy teszik is W. Müller Judit főmuzeológussal a pécsi Janus Pannonius Múzeumtól, akivel a lágervonat hasznosításáról döntöttek. A Gulág-Gupvi Emlékevek alkalmával megvásároltak egy marhavagont, ebben berendeztek egy kiállítást, ezzel járták az országot és most Pécsváradon, az elhagyott vasúti megállóban állandó helyet találtak a számára, ahol múzeumpedagógiai foglalkozásokat tartanak gyermekek és fiatalok számára.

Tóth-Bartos András a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum történésze, muzeológusa részben házigazdaként köszöntötte a megjelenteket kiemelve, hogy reménység szerint városunkban a volt dohánygyár egyik épületében létrehozandó Kommunizmus Áldozatainak Múzeumában lesz helye a foglyotáborokat bemutató részlegnek.

Török József, a Volt Politikai Foglyok Kovászna Megyei Szervezetének elnöke az e téren kifejtett tevékenységükről számolt be, a Beör palota alagsorában létrehozott múzeumban arra törekedtek, hogy bemutassák e rendszer kegyetlenkedéseit.

Ungvári Barna András református lelkipásztor a barcaföldvári utolsó tömegsíron felállított emlékmű, a hídvégi Emlékszoba létrehozása, valamint több megemlékező ünnepség megszervezése után a Gulág-Gupvi Emlékevek kisebb régiókat érintő eseményeit elevenítette fel. Az általa elnyert pályázati támogatásoknak köszönhetően több olyan településre sikerült emléktáblát vinni ahonnan foglyokat hurcoltak el. A megemlékezéseken előadásokat tartott, bemutatta a vándorkiállítást és rendhagyó történelem órákat is tartott.

- Könyvbemutató. Fotó: Ungvári Barna András Végül a jelen lévő szerzők: a Pécsi Német Kör kiadványait elnöke Matkovits-Kretz Eleonóra, Gál Mária, Murádin János Kristóf, Nagy József, Préda Barna, W. Müller Judit, Benkő Levente, Németh Györgyi Éva bemutatták a témában megjelent könyveiket. A pécsiek könyvcsomagot adományoztak a múzeum könyvtárának. A konferencia résztvevői meglátogatták a Székely Nemzeti Múzeum már berendezett kiállításait. A konferencia elérte célját, mert olyan adalékokkal lettek gazdagabbak, amik arra készítik a jelenlévőket és

valószínűleg a jövő kutatóit is, hogy ne sajnálják az időt, fáradságot, kutassanak, mentsék a menthetőt, hogy a „málenkij robot” története minél teljesebben váljon ismertté, azt rögzítsük, ne múljon el nyomtalanul – összegezett Benkő Levente. A konferencia Ungvári Barna András volt hídvégi, jelenleg uzoni református lelkipásztor, a barcaföldvári emlékkert állítója áldásával zárult.

- ’56-os Emlékmúzeum meglátogatása. Fotó: Ungvári Barna András A nap végén a résztvevők meglátogatták a Beör-palota alagsorában berendezett ’56-os Emlékmúzeumot, ahol az alapító Török József, a Volt Politikai Foglyok Kovászna Megyei Szervezetének elnöke tartott tárlatvezetést. Benkő Levente elmondta, azért szervezték mostanra a konferenciát, mert hagyományosan a nemzeti gyásznapon, november 4-én tartják a barcaföldvári megemlékezést, és így a résztvevőket is elvitték oda, találkozhattak erdővidékiekkel, háromszékiekkel, brassóiakkal. Szerző: Szekeres Attila, Ungvári Barna András